

Onderwerp: Klimaatstrategie Unie van Waterschappen

Babsnummer: 357

1. Gevraagd besluit

- In te stemmen met strategische visie 'Op weg naar klimaatneutraliteit' en de ambitie van de waterschappen om *als sector* klimaatneutraal te zijn in 2035

2. Probleemstelling – context

Met de ambitie om *als sector* klimaatneutraal te zijn in 2035 geven de waterschappen invulling aan de urgentie om klimaatverandering tegen te gaan (zie bijlagen).

De strategische visie 'Op weg naar klimaatneutraliteit' is de inzet voor nieuwe afspraken met het Rijk over de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid. Het is van belang dat de voorgestelde gezamenlijke strategie breed gedragen wordt door alle 21 waterschappen.

3. Beoogd effect en argumenten

Met de strategische visie beogen de waterschappen om de sectorale ambities vast te stellen voor 2035. De waterschappen spreken met elkaar af dat zij gezamenlijk als sector, voortbouwend op het Klimaatakkoord, de hierna volgende klimaat- en energieambities nastreven voor de periode tot en met 2035. Daarbij wordt uitgegaan van 5 dragende pijlers van klimaatbeleid aangaande: klimaatneutraliteit, energieneutraliteit, maatschappelijke verantwoordelijkheid en betrokkenheid, circulaire economie en meekoppelkansen.

- Waterschappen zijn energieneutraal in 2025
- Waterschappen kennen hun klimaatvoetafdruk en streven naar klimaatneutraliteit in 2035
- Waterschappen dragen in de regio bij aan klimaatneutraliteit vanuit hun maatschappelijke verantwoordelijkheid
- Waterschappen benutten de transitie naar een circulaire economie als integraal onderdeel van het klimaatbeleid
- Waterschappen benutten meekoppelkansen voor andere opgaven

De Unie en de afzonderlijke waterschappen bereiden zich hiermee ook voor op nieuwe uitdagingen die zich als gevolg van het nationale en Europese klimaatbeleid aandienen, zoals de beperking van de uitstoot van lachgas en methaan op de rioolwaterzuiveringen.

Positie waterschap Hollandse Delta

WSHD heeft in 2019 zijn duurzaamheidsdoelstellingen voor 2030 en 2050 vastgelegd in 'Maat op Klimaat'. Ook heeft ons waterschap zich via de Unie van Waterschappen verbonden aan het nationale Klimaatakkoord 2019 (hierna: het Klimaatakkoord). Onze doelstellingen zijn vervolgens uitgewerkt in diverse beleidsdocumenten zoals de routekaart WSHD Energieneutraal 2030, het Waterbeheerprogramma 2022 – 2027, het Wegenbeheerprogramma 2022 – 2027 en onze Huisvestingsvisie. Ons waterschap draagt, onder meer via zijn deelname aan verschillende regionale tafels (zoals de RES), bij aan de uitvoering van het Klimaatakkoord.

Waterschap Hollandse Delta onderschrijft de urgentie om klimaatverandering tegen te gaan. Het International Panel for Climate Change (IPCC) meldt in zijn rapportage van 4 april 2022 dat de klimaatverandering zich veel sneller voltrekt dan gedacht. Op mondiale schaal is (meer) snelheid van handelen vereist om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5 °C om de effecten van

klimaatverandering nog enigszins beheersbaar te houden. De tijd om onomkeerbare desastreuze gevolgen te voorkomen is zeer beperkt. Dit legt in toenemende mate druk en urgentie op het energie- en klimaatbeleid.

Een gezamenlijke strategie van de waterschappen draagt bij aan het realiseren van de doelstellingen in het Klimaatakkoord. Mede hierdoor komen de (oorspronkelijke) doelen die de waterschappen zich hebben gesteld voor 2025 inmiddels voor een belangrijk deel in zicht. In 2021 werd het doel om als sector voor 40% zelfvoorzienend te zijn ruimschoots gehaald. Net als voor veel andere waterschappen komt inmiddels ook de sectorale afspraak om in 2025 100% energieneutraal te zijn, ook voor ons waterschap in zicht.

In de nu voorliggende visie wordt een nieuwe sectorale ambitie voor de waterschappen vastgesteld: 100% klimaatneutraliteit in 2035. Deze ambitie volgt op de doelen voor 2030 waaraan de waterschappen zich in het Klimaatakkoord hebben verbonden en ligt in lijn met de klimaat- en energiedoelen van 2050.

Voor het bereiken van het (nieuwe) sectorale tussendoel zijn in de consultatiedocumenten verschillende maatregelen en condities voor de uitvoering beschreven. Een aantal van de doelen en maatregelen (zoals het faciliteren van aquathermie en onderzoek naar de methaanemissies uit de zuiveringen) komen terug in ons eigen duurzaamheidsbeleid en zijn ook in het WBP 2022-2027 geprogrammeerd. Ook het benutten van de meekoppelkansen in het gebiedsbeleid sluit aan bij ons staande beleid voor klimaatadaptatie en duurzaamheid. Voor enkele maatregelen, bijvoorbeeld gericht op het veenweidegebied of de beekdalen, geldt dat ze in slechts in beperkte mate van toepassing zijn op het beheergebied van ons waterschap.

Met nadruk wordt gesteld dat de doelstelling 100% Klimaatneutraal een *inspanningsverplichting* is van de sector. Individuele waterschappen hebben en behouden beleidsvrijheid om voorgestelde maatregelen uit te voeren, voor zover deze van toepassing én praktisch uitvoerbaar zijn. De voorziene intensivering van het klimaat- en energiebeleid zal mogelijk leiden tot aanvullende of nog niet voorziene investeringen. De verwachting is dat deze investeringen zich vooral in de periode na 2027 nodig zijn, dit is mede afhankelijk van de nieuwe wet- en regelgeving en de versnellingskansen die zich voordoen.

Relatie met het rijksbeleid

In het coalitieakkoord zijn de klimaatdoelstellingen en ambities aangescherpt ten opzichte van de afspraken in het nationale Klimaatakkoord. Het kabinet neemt meer regie op de uitvoering van het klimaatbeleid. Daarbij wordt het klimaatbeleid gekoppeld aan de doelstellingen voor een circulaire economie. In 2030 moeten broeikasgassenemissies zijn teruggedrongen met minstens 55%. Er wordt een emissiereductie nagestreefd van 60% (het Klimaatakkoord ging uit van 49%). Dit percentage zal vervolgens worden uitgebouwd naar 70% in 2035 en naar 80% in 2040.

De komende jaren maakt het Rijk hiervoor budgetten vrij, onder meer via het Klimaatfonds (€ 35 miljard). Het waterbeheer is in het Regeerakkoord prominent benoemd, evenals groen gas, aquathermie, waterstof en multifunctionele inzet van gronden. Onderwerpen die terugkomen in de strategische visie 'Op weg naar klimaatneutraliteit' en belangrijke bouwstenen zijn van het duurzaamheidsbeleid van de waterschappen.

4. Kernboodschap

De waterschappen nemen de rapportages van het IPCC over klimaatverandering zeer serieus en willen samen met het Rijk en de andere decentrale overheden werken aan realisatie van de doelen uit het Klimaatakkoord. Met de nieuwe strategie 'op weg naar klimaatneutraliteit' werken de waterschappen gefocust aan de benodigde versnelling om de opwarming van de aarde te beperken.

5. Regelgeving en beleid

6. Historie – eerdere besluitvorming

VV besluiten over 'Maat op Klimaat' en de Routekaart Energieneutraal WSHD 2030;
VV-besluit over de ondertekening van het Klimaatakkoord 2019

7. Financiën

Het instemmen met de nieuwe strategie heeft geen *directe* financiële gevolgen. De Uniestrategie beschrijft op hoofdlijnen wat de waterschappen de komende jaren zullen moeten doen om de doelen uit de Klimaatwet (versneld) te kunnen halen.

Veel van de speerpunten en acties op korte termijn zijn door WSHD onder meer in het WBP 2022 – 2027 en de Huisvestingsstrategie geprogrammeerd. De verwachte beleidsintensivering die ook door ons waterschap worden voorzien in de periode na 2027 worden te zijner tijd opgenomen in de Programmabegroting. Mochten zich (eerder) kansen voordoen om op effectieve wijze doelstellingen te halen dan kunnen hiervoor via wijziging van de begroting middelen worden vrijgemaakt.

8. Duurzaamheid

De in de strategie beschreven doelen en ambities komen voort uit het Klimaatakkoord 2019 en sluiten aan bij de duurzame ontwikkelingsdoelen (SDG's) van de Verenigde Naties om in 2030 een eind te maken aan armoede, ongelijkheid en klimaatverandering.

9. Alternatieven

Het alternatief is dat WSHD niet, gedeeltelijk of onder voorbehoud instemt met de gezamenlijke strategie en de daaruit volgende sectorale afspraken die -door de Unie- met het rijk en de andere decentrale overheden zullen worden gemaakt. Hierbij kan WSHD op basis van de inbreng van de waterschappen in de ledenvergadering coalities zoeken voor gewenste aanpassingen van de strategie.

10. Organisatorische en personele consequenties

N.v.t.

11. Risico- en beheersmaatregelen

Wanneer onvoldoende waterschappen instemmen met deze nieuwe strategie, is het voor de Unie lastig om budgettaire afspraken te maken met het Rijk over de uitvoering van het Klimaatakkoord en/of de bijbehorende (nieuwe) wet- en regelgeving. Beheersmaatregel is de besluitvorming in de ledenvergadering van de Unie uit te stellen om te komen tot een strategie met draagvlak van een gekwalificeerde meerderheid van de waterschappen.

12. Communicatie (in- en extern)

De communicatie over de strategische visie 'Op weg naar klimaatneutraliteit' verloopt via de Unie van Waterschappen. De kernboodschap zal worden gedeeld met onze samenwerkingspartners in de regio.

13. Bekendmaking en vervolgprocedure

Het besluit is niet gebonden aan een officiële wettelijke bekendmaking.

waterschap
**Hollandse
Delta**

14. Bevoegd orgaan

De VV is het bevoegd orgaan; de dijkgraaf is gemachtigd om namens het waterschap deel te nemen aan de beraadslagingen en stemmingen in de ledenvergadering van de Unie.

15. Toelichting / kanttekeningen

Op 1 april jl. is de concept-strategie gepresenteerd tijdens de VV-conferentie en zijn de leden van de Verenigde Vergadering uitgenodigd deel te nemen aan een door de UvW georganiseerd webinar op 20 april 2022. In de beeldvormende VV van 22 juni is een toelichting gegeven over het duurzaamheidsbeleid van WSHD. In deze bijeenkomst werd ook de samenhang met de Uniestrategie besproken.

16. Bijlagen

Uniestukken

- A. Oplegnotitie 'Op weg naar klimaatneutraliteit'
- B. Concept Strategische visie 'Op weg naar klimaatneutraliteit'
- C. Kwantitatieve en financiële onderbouwing consultatiedocument
- D. Maatschappelijke context strategische visie waterschappen 'op weg naar klimaatneutraliteit'
- E. Ontwerp Beleidsprogramma Klimaat Bijlage 1 – 3 met concept bestuurlijke afspraken 'Schouder aan schouder voor het klimaat'

waterschap
**Hollandse
Delta**

Vergaderdatum: 21 september 2022
Agendapunt:

BESLUIT VERENIGDE VERGADERING

ONDERWERP

DE VERENIGDE VERGADERING VAN WATERSCHAP HOLLANDSE DELTA,

op voordracht van dijkgraaf en heemraden van waterschap Hollandse Delta d.d. 30 augustus 2022;

gelet op de bespreking in de Oordeelsvormende Verenigde Vergadering van 14 september 2022;

overwegende dat:

- WSHD in de nota 'Maat op Klimaat' zijn doelstellingen heeft vastgelegd voor duurzaamheid, klimaat en energie;
- WSHD zich via de Unie van Waterschappen heeft verbonden aan het Klimaatakkoord 2019;
- Uit recente IPCC-rapportages blijkt dat de urgentie om klimaatverandering tegen te gaan steeds verder toeneemt;
- De nationale en Europese klimaatdoelstellingen worden verhoogd van 49% naar 55% CO2 reductie in 2030;

gelet op:

- artikel 77 Waterschapswet;

BESLUIT:

- In te stemmen met strategische visie 'Op weg naar klimaatneutraliteit' en de ambitie van de waterschappen om *als sector* klimaatneutraal te zijn in 2035.

Ridderkerk, 21 september 2022

De Verenigde Vergadering voornoemd,
secretaris-directeur, dijkgraaf,

S.J. Steendijk

J.F. Bonjer